

**Pia Lohikoski vas ym.**

## **Lakialoite laiksi kuntalain 82 §:n muuttamisesta**

**Eduskunnalle**

### **ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Aloitteen tarkoituksena on helpottaa omaishoitajien osallistumista kunnalliseen päätöksentekoon. Aloitteella esitetään lisättäväksi kuntalain 82 §:ään nimenomainen maininta siitä, että luottamustoimen vuoksi aiheutuvia, korvattavia kustannuksia ovat myös omaishoidossa olevan henkilön välttämättömän hoidon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset

### **PERUSTELUT**

Kunnalliseen toimielimeen valitulla luottamushenkilöllä on oikeus saada tehtävänsä hoitamisesta palkkiota sekä korvausta aiheutuneista kustannuksista. Kuntalain 82 §:n mukaan luottamushenkilölle maksetaan korvausta muun muassa ansionmenetyksestä ja kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä.

Kunkin kunnan valtuusto päättää luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista. Täten palkkiot ja korvaukset voivat vaihdella kunnittain, ja näin ollen myös kuntien käytännöt omaishoitajan sijaisen palkkaamisesta aiheutuneiden kustannusten korvaamisessa vaihtelevat. Jotkut kunnat mainitsevat omissa säännöksissään sijaishoitajan palkkaamisesta aiheutuneet kustannukset korvauskelpoisina kustannuksina, ja toiset kunnat mainitsevat, että korvattavia kustannuksia ovat lakitekstin mukaisesti vain lastenhoidon järjestämisestä aiheutuneet ja muut vastaavat kustannukset. Vaikka korvausten maksaminen on lain mukaan mahdollista muunkin sijaisen palkkaamista tai lastenhoidon järjestämistä vastaavan syyn perusteella, tätä tulkinnanvaraista säännöstä tulkitaan omaishoitajien kohdalla kunnissa eri tavoin. Tämä on johtanut paikoin tilanteeseen, että vaaleilla kunnanvaltuustoon valittu henkilö ei käytännössä voi osallistua kunnanvaltuuston toimintaan omaishoitovastuunsa vuoksi.

Omaishoidon tuesta annetun lain 4 §:n mukaan omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata kaksi tai kolme vuorokautta kalenterikuukautta kohti riippuen siitä, miten yhtäjaksoisesti hän on sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Myös sosiaalihuoltolain 27 b §:ssä säädetään omaistaan tai läheistään hoitavan henkilön vapaasta. Lain mukaan kunta voi tarvittaessa järjestää tuen tarpeessa olevan henkilön päivittäin sitovaa hoitoa ja huolenpitoa antavalle omaiselle tai läheiselle vapaapäiviä sekä alle vuorokauden pituisia virkistysvapaita. Kunta päättää, missä

## Lakialoite LA 29/2019 vp

laajuudessa se järjestää omaistaan/läheistään hoitaville vapaapäiviä ja virkistysvapaita, mistä joutu-  
tuen kuntakohtaista vaihtelua esiintyy.

Luottamustoimen hoitamista ei voida rinnastaa laissa mainittuun vapaapäivään, vaan asiasta on  
säädetty laissa erikseen, jotta kansalaisten yhdenvertainen oikeus osallistua yhteisten asioiden  
hoitamiseen voidaan turvata. Tällä hetkellä eri kunnissa asuvat henkilöt ovat keskenään eriarvoi-  
sessa asemassa sen suhteen, mitä tulee omaishoitajien mahdollisuuksiin osallistua luottamustoi-  
miensa hoitoon ja oikeuteen saada korvausta sijaishoitajan palkkaamisesta aiheutuviin kustan-  
nuksiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:*

## Laki

### kuntalain 82 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* kuntalain (410/2015) 82 §:n 1 momentin 2 kohta seuraavasti:

82 §

*Palkkiot ja korvaukset*

Luottamushenkilölle maksetaan:

-----  
2) korvausta ansionmenetyksestä ja kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu si-  
jaisen palkkaamisesta, lastenhoidon tai omaishoidossa olevan henkilön välttämättömän hoidon  
järjestämisestä taikka muusta vastaavasta syystä;  
-----

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_ .  
\_\_\_\_\_

## Lakialoite LA 29/2019 vp

Helsingissä 7.11.2019

Pia Lohikoski vas  
Jari Myllykoski vas  
Juho Kautto vas  
Matti Semi vas  
Mai Kivelä vas  
Veronika Honkasalo vas  
Merja Kyllönen vas  
Kimmo Kiljunen sd  
Markus Mustajärvi vas  
Maria Guzenina sd  
Bella Forsgrén vihr  
Emma Kari vihr  
Tiina Elo vihr  
Mari Rantanen ps  
Hanna Sarkkinen vas  
Anna Kontula vas  
Minna Reijonen ps  
Jussi Saramo vas  
Johannes Yrttiaho vas  
Ilmari Nurminen sd  
Riitta Mäkinen sd  
Piritta Rantanen sd  
Niina Malm sd  
Aki Lindén sd  
Heidi Viljanen sd  
Paula Werning sd  
Jukka Gustafsson sd  
Sanna Antikainen ps  
Marko Asell sd  
Johan Kvarnström sd  
Seppo Eskelinen sd  
Katja Hänninen vas  
Kim Berg sd  
Pia Viitanen sd  
Johannes Koskinen sd  
Iiris Suomela vihr  
Jenni Pitko vihr  
Hilkka Kemppi kesk  
Veronica Rehn-Kivi r  
Hussein al-Tae sd  
Katja Taimela sd  
Jouni Ovaska kesk  
Anders Norrback r  
Marko Kilpi kok

## Lakialoite LA 29/2019 vp

Ari Koponen ps  
Jukka Mäkynen ps  
Mikko Lundén ps  
Jenna Simula ps  
Sheikki Laakso ps  
Jussi Wihonen ps  
Petri Huru ps  
Veijo Niemi ps  
Jari Koskela ps  
Outi Alanko-Kahiluoto vihr  
Veikko Vallin ps  
Heli Järvinen vihr  
Sofia Virta vihr  
Paavo Arhinmäki vas  
Mari-Leena Talvitie kok  
Petri Honkonen kesk  
Sari Tanus kd  
Antero Laukkanen kd  
Sari Essayah kd  
Pihla Keto-Huovinen kok  
Juha Mäenpää ps  
Tuula Väättäinen sd  
Mika Kari sd  
Anne Kalmari kesk  
Johanna Ojala-Niemelä sd  
Hanna Holopainen vihr  
Raimo Piirainen sd  
Tarja Filatov sd  
Hannu Hoskonen kesk  
Atte Harjanne vihr  
Inka Hopsu vihr  
Eeva Kalli kesk  
Suna Kymäläinen sd  
Eveliina Heinäluoma sd  
Anneli Kiljunen sd  
Toimi Kankaanniemi ps  
Antti Rantakangas kesk  
Leena Meri ps  
Lulu Ranne ps  
Eva Biaudet r  
Ari Torniainen kesk  
Mikko Ollikainen r  
Pekka Aittakumpu kesk  
Pasi Kivisaari kesk  
Eeva-Johanna Eloranta sd  
Mari Holopainen vihr

## Lakialoite LA 29/2019 vp

Harry Harkimo liik  
Kaisa Juuso ps  
Mia Laiho kok  
Joonas Könttä kesk  
Merja Mäkisalo-Ropponen sd  
Erkki Tuomioja sd  
Riikka Slunga-Poutsalo ps  
Ritva Elomaa ps  
Satu Hassi vihr  
Heikki Vestman kok  
Jani Mäkelä ps  
Noora Koponen vihr